

La visió dels cecs

Text > **TONI VILÀ**

Il·lustració > **IVÁN GARCÍA**

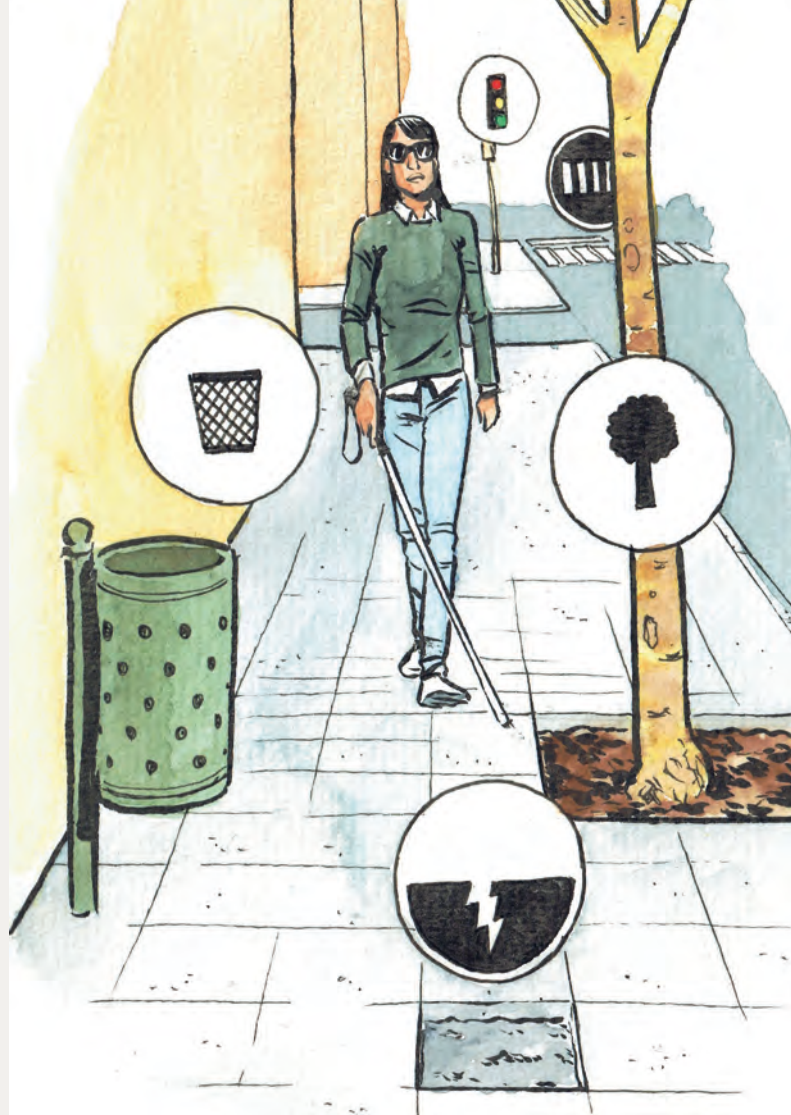
Fa un temps, vaig visitar un amic cec i un cop més em va meravellar la desimboltura amb què es mouen i actuen les persones invidents, a voltes ajudades del bastó o del gos pigall i ara amb l'ús de les noves tecnologies. Mentre parlàvem, pensava en les barreres que es deu trobar en la vida quotidiana, i em va picar la curiositat per saber una mica més com viuen aquestes persones a les nostres comarques. Per això vaig anar a la delegació de l'ONCE de Girona, on molt amablement em varen facilitar tota la informació que els vaig demanar i em varen regalar una bona conversa amb el delegat, que em va servir per donar vida a les dades. M'ha semblat que seria interessant compartir algunes d'aquestes informacions per tal de donar a conèixer una mica més aquests conciudadans nostres.

D'entrada, hem de dir, com va deixar escrit un líder d'aquest col·lectiu, que «un cec és una persona com les altres, però mancada d'un sentit, la vista, que, si bé és important, no és decisiu en la vida d'una persona». En aquests moments, a les comarques gironines hi ha sis-centes vuitanta-quatre persones afiliades a l'ONCE, vuitanta que són cegues totals (de les quals tretze disposen d'un gos pigall) i la resta tenen una deficiència visual greu. Per edats, n'hi ha vint-i-set de menys de divuit anys; tres-centes dinou en edat adulta i tres-centes trenta-vuit de més de seixanta-cinc anys, quasi la meitat.

Des de ja fa molts anys, les polítiques de l'ONCE estan presidides per l'atenció centrada en la persona i la inclusió en la comunitat, és a dir, tenen com a objectiu facilitar-los la vida i fer-los-la com més accessible millor, d'acord amb les seves necessitats i decisions.

Per això, des que un nen neix amb risc de tenir una discapacitat visual, ja s'intervé des dels serveis d'atenció precoç, adreçats tant als nadons com als pares. Els infants poden anar a la llar infantil i després a l'escola ordinària del seu poble o barri; ara bé, amb tots els suports pedagògics (equips itinerants) i els materials que necessitin. Aquesta qüestió no és gens fàcil, ja que molts d'aquests nens són pluridiscapacitats. Així mateix, hi ha tot un programa per a les persones que perden la vista que inclou el suport psicossocial, la rehabilitació, l'ús del bastó, el coneixement d'itineraris, l'adaptació de l'ordinador i les aplicacions al telèfon intel·ligent, aprendre braille o l'adaptació de les tasques domèstiques.

Els joves poden cursar un itinerari de formació professional o anar a la universitat amb els suports i les adaptacions que hagin de menester (a la Universitat de Girona hi ha cent vuitanta-set estudiants amb discapacitat, onze dels quals tenen problemes de visió). Després arriba l'accés al treball i, en aquest sentit, tenen diferents opcions, algunes d'específiques, com dedicar-se a vendre cupons o a treballar en alguna de les empreses de l'ONCE, però

també en el mercat laboral ordinari, si cal, amb suports. Igualment, els àmbits de la cultura i l'esport són importants en la vida de les persones invidents, i han millorat molt: hi ha una biblioteca sonora amb més de setanta-cinc mil llibres i els museus han acostat l'art a les persones cegues (peces que es poden tocar, informació en braille, audiodescripció, etc.). El Museu d'Art de Girona en va ser un pioner. També s'ha avançat en la pràctica de l'esport, tant d'esbarjo com de competició. Per exemple, en futbol sala, atletisme, natació o ciclisme en tàndem, que té molta acceptació. A més, es fan trobades i activitats específiques per al col·lectiu de persones grans. En totes aquestes activitats és molt importat el paper i el suport solidari dels voluntaris.

Les persones cegues, a través de l'ONCE, han enderrocant moltes barreres, físiques i socials, cosa que els ha permès veure i viure la vida d'una altra manera, més digna i inclusiva.

«Quan naixem, ho fem amb els ulls tancats; quan fem el primer bes d'amor, pur i sincer, acluquem els ulls; quan volem retrobar-nos amb nosaltres mateixos, ho fem aclucant els ulls [...]. Aquests són alguns dels moments importants de la vida en què acluquem els ulls per ser més nosaltres. Fixeu-vos, doncs, si n'és d'important, ser cec.»

FRANCESC MIÑANA